

Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської
справи Національного банку України»
Севастопольський інститут банківської справи Української академії
банківської справи Національного банку України
Університет банківської справи Національного банку України (м. Київ)
Житомирський державний технологічний університет
Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського



ФІНАНСОВА СИСТЕМА УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

Збірник тез доповідей
Міжнародної науково-практичної конференції
(16-18 травня 2013 р.)

Назаренко З. В. МЕХАНІЗМ ВСТАНОВЛЕННЯ ЦІНИ НА ТОВАР ПРИ ІМПОРТНО-ЕКСПОРТНИХ ОПЕРАЦІЯХ	210
Нежива М. О. ОСНОВОПОЛОЖНІ ЗАСАДИ АУДИТУ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗЕРВІВ У ТОРГІВЛІ	212
Ніколасва С. П. ЛІЗИНГОВА КОМПАНІЯ ЯК СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ	214
Огерчук М. О. СУТНІСТЬ ТА ПЕРЕДУМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ ТРАНСФОРМАЦІЇ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ	216
Оголь Д. О. ГРОШОВІ АГРЕГАТИ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ У РЕГУЛЮВАННІ ГРОШОВОЇ МАСИ	218
Оліховський В. Я. АУТСОРСИНГ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПОДАТКОВОГО ПЛАНУВАННЯ	220
Орехова А. І. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦІННІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ	222
Павленко І. А., Лаврененко В. В., Петренко Л. А. ТЕОРЕТИЧНЕ І ПРИКЛАДНЕ ПІДГРУНТЯ АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ	223
Пахненко О. М. ІНОЗЕМНИЙ КАПІТАЛ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ	225
Письменна Т. В. УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В СИСТЕМІ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ	227
Письменний В. В. ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ	229
Піскун К. В. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ	231
Пластун В. Л. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІНСТИТУТІВ СПІЛЬНОГО ІНВЕСТУВАННЯ	232
Пластун О. Л. МЕТОДИ ОЦІНКИ РІВНЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ АСИМЕТРІЇ З ВИКОРИСТАННЯМ БІРЖОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ	234
Пльонсак О. Л. МАРКЕТИНГОВИЙ ОПЕРАТИВНИЙ АНАЛІЗ У ТАКТИЧНИХ І СТРАТЕГІЧНИХ РІШЕННЯХ ПІДПРИЄМСТВА	236
Поліщук Є. А. РІВНІСТЬ ФІНАНСОВИХ УСТАНОВ ЯК ЗАПОРУКА ЕФЕКТИВНОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ	237
Пунько Б. М., Смолинець І. Б. ПОНЯТТЯ «УПРАВЛІННЯ» ТА ЙОГО ПОХІДНІ ДЕФІНІЦІЇ	238
Пустовіт Ю. Ю. КЛАСИФІКАЦІЯ БЮДЖЕТНИХ ПРИНЦИПОВ УКРАЇНИ	240
Путникова Е. Л. ФОРМИРОВАНИЕ ЦЕНТРАЛИЗОВАННЫХ ФОНДОВ И ИХ ОТРАЖЕНИЕ В УЧЕТЕ УПРАВЛЯЮЩЕЙ КОМПАНИИ ХОЛДИНГА	242
Путренко А. М. ДО ДЕЯКИХ ПИТАНЬ АПЕЛЯЦІЙНОГО УЗГОДЖЕННЯ ПОДАТКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ	244
Пшик Б. І. КОВЕНАНТИ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ	247

методи стимулювання науково-технічного прогресу, оскільки час їх вже минув, і вони не здатні забезпечити необхідного стрімкого інноваційного зростання економіки України. Тому необхідно створити і впровадити принципово нову концепцію активізації інноваційного розвитку підприємств, актуальність якої вже давно назріла, але якої все ще не розроблено. Ця нова оригінальна концепція має будуватись на основі відразу декількох суміжних галузей науки: економіки, техніки та технології, соціології та включати: формування ціннісно-орієнтованого на інновації суспільства, розвиток знанневих компетенцій підприємств та інших учасників інноваційного процесу в сфері інтелектуальної власності, інтеграцію механізмів формування нових знань в систему суспільних інститутів – активізаторів інноваційного розвитку підприємств. Саме така сучасна концепція має стати методологічною основою активізації інноваційного розвитку підприємств України.

Серед першочергових задач, вирішенню яких безпосередньо сприятиме така концепція, є забезпечення стрімкого зростання продуктивності праці, конкурентоспроможності вітчизняної продукції на внутрішньому і світових ринках, підвищення позиції України в Міжнародному рейтингу інноваційного розвитку The Global Innovation Index, у Міжнародному рейтингу конкурентоспроможності The Global Competitiveness Index. Отже, Україні, для побудови сильної та сучасної держави з потужною економікою, потрібний прискорений інноваційний розвиток на основі залучення проривних інновацій, що неможливо без створення відповідного теоретичного та прикладного підґрунтя.

***О. М. Пахненко, канд. екон. наук, викл.-ст. кафедри менеджменту,
ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»***

ІНОЗЕМНИЙ КАПІТАЛ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ІПОТЕЧНОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Одним із важливих напрямків роботи банків є надання іпотечних кредитів, що є основною умовою забезпечення розширеного відтворення (при кредитуванні підприємств під заставу нерухомого майна) та вирішення ряду соціальних проблем (іпотечне кредитування фізичних осіб).

Для розвитку іпотечного кредитування в країні повинен сформуватися ряд економічних, правових та організаційних передумов, що включають: нормативно-правове забезпечення операцій кредитування та рефінансування банківських кредитів; розвиненість інфраструктури банківського сектору та фондового ринку; наявність у банків достатньої ресурсної бази та стабільність економічного середовища, що дозволить знизити ризики довгострокового кредитування.

Суттєвим негативним фактором, що вплинув на динаміку розвитку іпотечного кредитування в Україні, стала фінансова криза 2008-2009 рр. Зростання вартості залучення ресурсів та нестабільність валютного курсу зробили довгострокове кредитування в цей період не вигідним як для банків, так і для позичальників. Спад на ринку іпотечних кредитів продовжувався

протягом 2009-2011 рр. і лише з 2012 р. спостерігається відновлення розвитку іпотечного кредитування в Україні [4].

Як засвідчує проведений аналіз, основну роль у здійсненні іпотечного кредитування в Україні відіграють банки з іноземним капіталом. Наприклад, у 2012 році серед чотирнадцяти банків-лідерів, які надавали іпотечні кредити, одинадцять були банками з іноземним капіталом. За даними на квітень 2012 р., майже половину ринку іпотечних кредитів (45,8%) контролюється трьома банками: ПАТ «Укрсоцбанк», ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» та ПАТ «Укрсиббанк». Усі вони є банками з іноземним капіталом: іноземний власник ПАТ «Укрсоцбанк» - UniCredit Bank Austria AG, Австрія (26,3% пряма участь, 69,1% - опосередкована); ПАТ «Райффайзен банк Аваль» - Raiffeisen Bank International AG, Австрія (96,4% пряма участь); ПАТ «Укрсиббанк» - BNP Paribas S.A., Франція (84,9% пряма участь) та European Bank for Reconstruction and Development, Великобританія (15,0% пряма участь) [1].

Значима роль банків з іноземним капіталом у здійсненні іпотечного кредитування пов'язана із більш стійким та сильнішим їх становищем на вітчизняному ринку в цілому. Так, банки з іноземним капіталом в Україні складають основну частку в групі найбільших та великих банків (65% та 72% відповідно) [2]. Вони характеризуються не лише вищим, порівняно з вітчизняними банками, рівнем капіталізації, але й мають доступ до більш дешевих та довгострокових кредитних ресурсів від іноземних материнських банків, що потенційно можуть бути спрямовані на здійснення іпотечного кредитування.

Крім того, банки з іноземним капіталом володіють потужним організаційним ресурсом щодо рефінансування іпотечних кредитів. Так, з одного боку, західні банки мають суттєвий досвід щодо випуску іпотечних облігацій, тому даний механізм для них є відпрацьованим і з меншою складністю може бути застосований в Україні. З іншого боку, іноземні компанії можуть виступити покупцями іпотечних облігацій, що випускаються вітчизняними банками та Державною іпотечною установою.

Незважаючи на відзначені переваги, банки з іноземним капіталом не мають значної зацікавленості у наданні іпотечних кредитів, зосереджуючи основну діяльність на короткостроковому споживчому кредитуванні. Це зумовлено як суб'єктивними факторами – поміркованим ставленням до іпотечного кредитування та емісії іпотечних облігацій після фінансової кризи 2008-2009 років, так і рядом об'єктивних чинників, серед яких:

- високі ризики довгострокового кредитування через нестабільність економічної ситуації (цінові, валютні ризики);
- низька якість іпотечних кредитів: наявність просроченої заборгованості, низька платоспроможність позичальників;
- обмеженість ресурсної бази на внутрішньому ринку, оскільки більшість вкладів фізичних осіб – короткострокові;
- недосконалість правових та організаційних механізмів рефінансування іпотечних кредитів.

Таким чином, банки з іноземним капіталом потенційно виступають основною рушійною силою розвитку іпотечного кредитування в Україні. Проте, першочергового значення у даній сфері на сьогодні набувають питання стабілізації економічної ситуації, формування стабільної ресурсної бази банків шляхом залучення довгострокових вкладів фізичних осіб та розвиток механізмів рефінансування іпотечних кредитів.

Список використаної літератури:

1. Інформація про власників істотної участі у банках України [Електронний ресурс] / Національний банк України – офіційне інтернет-представництво. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/>.

2. Костогриз В.Г. Іноземний капітал в банківській системі України: сучасна проблематика / В.Г. Костогриз, Ю.В. Беззубенко // Фінансовий простір. – 2012. - № 2. – С. 85-92.

3. Лютий І.О. Іпотека: сучасні концепції, тенденції та суперечності розвитку : монографія / І.О. Лютий, В. І. Савич, О. М. Калівошко. – Івано-Франківськ, 2009. – 548 с.

4. Пилипець О. Стан та тенденції розвитку іпотечного кредитування в Україні (2012) [Електронний ресурс] / О. Пилипець; Українська національна іпотечна асоціація. – Режим доступу: <http://www.re-finance.com.ua/files/Pilipetshlra.pdf>.

***Т. В. Письменна, канд. екон. наук, викладач кафедри
фінансів суб'єктів господарювання і страхування,
Тернопільський національний економічний університет***

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В СИСТЕМІ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРУ

Сучасні умови діяльності органів державного сектору визначаються змінами в економічному та правовому середовищі, а також залежать від поставлених перед даними органами завдань і функцій. З огляду на це, діяльність органів державного сектору можуть супроводжувати такі різновиди ризиків: нечітка регламентація в законодавстві завдань і функцій; неналежна професійна підготовка працівників; недостатнє ресурсне, матеріальне забезпечення тощо. Тому, в системі органів державного сектору важливого значення набуває внутрішній контроль, що реалізується, зокрема, через виконання функції управління ризиками.

До складу понятійної бази в сфері державного внутрішнього фінансового контролю входить поняття “внутрішній контроль”. При визначенні даного поняття робиться акцент на відповідальності керівника за управління і розвиток органу державного або комунального сектору. Така відповідальність передбачає виконання керівником даного органу низки основних функцій: складання плану та організація діяльності, побудова системи внутрішнього контролю, нагляд за її функціонуванням. Склад названих функцій не є повним без врахування функції управління ризиками, яка виконується для досягнення впевненості в тому, що мета та завдання діяльності органу державного або комунального сектору будуть реалізовані, а рішення – виконані з дотриманням принципів законності, економічності, ефективності, результативності та прозорості.